

تۆرك يوردى

ناشرى : تۆرك يوردى .

مديرى : محمد امين .

۲۷ ئاتون اول ۱۳۲۸

يىل ۲

صايفى ۶

تورک بوردی

تورکلرک فائده سنه چالشیر اوز بش کونده بر چیقار

احمد مدحت افندی

تعزیت

تورک عرفان عالمه یاریم عصر دن زیاده بویوک خدمت ایدن احمد
مدحت افندی حضرتلرینک ابدی غیوبتدن دولایی ، کدرلی
عائله سنه صمیمی تعزیتلریمیزی عرض ایده رز.

تورک بوردی هبیائی

مرحوم احمد مدحت افندی و شمال تورکلری

شمال تورکلری آراسنده تورک محردلرینک الک زیاده معروف اولانی و اثرلری
اک چوق اوقونانی هیچ شهبه سز مرحوم احمد مدحت افندی حضرتلریدر .
آنک اثرلرینی روسیه لی مسلمانلرک هر صنفی اوقور واستفاده ایدردی . بالخاصه
نصارایه قارشى دین اسلامى مدافعه یولنده یازمش اولدینی اوج جلدلک « مدافعه »
نام اثری روسیه لی اسلام علماسی آره سنده ضایت مقبوله کجدی ، آنلر بوندن
یک چوق استفاده ایتدیلر . حتی ، بواثری بر قاج دفعه لر مطالعه ایتمش برینک :
« اکر یوم قیامتده رسول الله دن صکره باشقه برندن شفاعت ایسته مک ممکن
اولورسه بن هیچ شهبه سز احمد مدحت افندی دن ایسته یه جکم » دیدیکنی .
ایشتمش ایدم . بوسوزلر او ذاتک مدحت افندی یه نه قدر خلوص و محبت
باغلادیغنی کوسترمکه کافی اولسه کرک .

احمد مدحت افندیك عثمانلی توركلرينی اوقومغه آلدیرمق ایچون یازمش اولدینی مصاحبات ایلیه ولطائف روایاتلری روسیه مسلمانلری ایچونده عینی خدمتی بک کوزل ایفا ایئدی . کنج شا کردار ، حتی بعضی قادین قزلر او اثرلری سوه سوه اوقودیلر وشوسایهده حکایات ورومان مطالعهسنه آلدیلر . مدحت افندیك « الهامات و تغلیطات » « نوم و حالات نوم » « شوپنهو ترك حیات و مسلكی » « بشیر فوآد » کبی اثرلری کینه برجوق روسیهلی مسلمانلر طرفندن مطالعه اولوب آنلرك افکارنده خیلی بیوک تبدل حصولینه سبب اولمشدر . روسیهدهکی مسلمانلرك علماسندن بعضیلری مدحت افندیك « کائنات » نام تاریمخندهده خیلی استفاده ایئدیلر . اوللری روسیهیه استانبول اثرلری بک آز کلوردی . لیکن مدحت افندیك هانکی اثری اولورسه اولسون هرکس طرفندن ضایت مقبوله کچر وسویلوب اوقنوردی . بروقتلر اولدی که ، اوزرنده « مؤلفی احمد مدحت » دیه یازلمش اثرلرك کتابخچیرده هییچ برنسخهسی قالمهدن ساتیلیور و صائمهسی ایچونده شو « احمد مدحت » اسمی کفایت اییدیوردی .

مدحت افندی اثرلرینك روسیهلی مسلمانلر آره سنده اودرجه مقبوله کچمه سینك سببی بک ظاهر در : روسیهلی مسلمانلر هر برحاکه وتفکرلرنده دینی رهبر طوتیورلر ، علوم وفنونهده دینی نقطه نظر دن باقیورلردی . احمد مدحت افندیله اثرلرنده دائما معالی اسلامیهیی وحکمت دینییهیی اوکده سورر ، علوم وفنونی ، تمدن وترقییی دائما دین ایله بارشدرمغه چالیشیردی . شوکا کوره ، آنک اثرلری روسیهلی مسلمانلرك بک خوشلرینه کیدردی .

شمال توركلری مدحت افندیك یالکیز ، اثرلری ایله دکل ، بالذات کنیدیسی ایلهده طائشمنی بک سوه رلردی . هر سنه حجه کیدن داخلی روسیه مسلمانلرینك منورالافکار علماسی وتجاری استانبوله کلدکده احمد مدحت افندی ایله کوریشوب تشرف ایتمکی کندیلرینه بر وظیفه بیلورلر و آنک ملاقاتیله افتخار ایدرلردی . مدحت افندیله آنلری ضایت صمیمی صورتده قبول ایدر ، آنلره کوزمل نصیحتلر ویریر ، آنلری علوم ومعارفه ، ترقی وتمدنه تشویق ایدردی . روسیه مسلمانلری آره سنده مرحوم مدحت افندی ایله مغایره ایدنلر

وکنیدیلرنجه حنی مشکل کوریلن مسئلهلر حقنده ایضاحات ایستیوب جواب آلانلرده واردلر .

محرر عاجز ۱۳۰۸ تاریخنده تحصیل ایچون استانبوله کلدیگمده ، اثرلری واسطه بیله طانیشقلم بولوندیغندن اک ابتدا کندیسیله کورشدم . هانکی مکتبه کیرمک مناسب اولهجنی حقنده مشاوره ایتم . بکا اک برنجی سوزی : « اوقودقدن صوکره بوراده قالمق فکرندهمیسکز ؟ یوقسه مملکتکزه کیدوب ملتداشلریکزه خدمت ایتمک نیتهمه میسکز ؟ اکر بوراده قالمق فکرندهمیسه کز بندن بیزه هیچ بر مشاوره یوق ، کندیکز باقکز ، اکر مملکتکزه کیتمک نیتهمه ایسه کز بودقیقه دن اعتباراً معنوی اوغلمسن ، هر درلو مشاوره ومعاونتکه حاضریم » دیدی .

بن ، طیبی مملکتهمه عودت نیتله کلدیگمدن مرحوم استاذ حضرتلرینک هر درلو معاونتلرینه مظهر اولدم . علی الاکثر جمعه کونلری آنک یانینه واریر وصحبیلرله مشرف اولوردم . مرحومک شمال تورکلرینه عمومیتله ویردیکی نصیحتلریده : « روس مکتبلرینه کیریکز ، فنون ومعارفه صاریلکز ، روس لسانی اوکره نکز ، حکومتکزه صداقت واطاعتدن ایرلایکز ، بزم روم وارمیلردن عبرت آلیکز ، باقکز آنلر علوم ومعارفه ، هنر وصنایعه فصل چالیشیورلر ! » دیمکدن عبارت ایدی .

۱۳۱۰ ده پدرم استانبوله کلدی . مدحت افندی ایله کورشدی . مدحت افندی آندن : « فصل بزم مکتبلر ای می ، بکنیورمیسکز ؟ » دینه صوردی . پدرم چوق بکنیورم ، ای در ، دیمه سی اوزرینه مدحت افندی : یوق ، ای دکلدر ، اصلاحه محتساج بک چوق یرلری واردلر ، سزک روس مکتبلری بزمکیلره نسبة چوق ای درلر ، سز بوکون بزه اولادیکزی اوقومغه کوندر . ییورسکز ، اکر بزم مکتبلر شوخالارنده قالورلرسه وسزده کندی مکتبلریکزی اصلاحده وروس مکتبلرنده تحصیلده شویله دوام ایدرسه کز ۵۰ سنه صوکره سزککیلر بورایه اوقومغه دکل ، بلکه بزلری اوقومغه کلورلر . » دیدی .

مدحت افندی بک صوک وقلرده « دارالفنون درسلی » مجموعه سنده درج

و طبع ایدبله کلکده اولان « تاریخ ادیان » ی روسیه مسلمانلرینک آروجه
نظر دقتلرینی جلب ایتکده ایدی .

مدحت افندی تولدی ، لکن حقیقی معنایله یشایوب تولدی . وطنه ،
ملتیه ، دینه بحق خدمت ایتدی . آنک بیتمز نوکنمز سعی و غیرتی هرکسه
نمونه عبرت اولمغه لایقدر . بناء علیه ، آنک جسمی آره مزدن آیرلسده اسمی
ابدیدر و دائمًا محترمدر .

آنک ضیاع ابدیسی ایچون روسیه مسلمانلری هیچ شهسز بک زیاده متاثر
ومتأسف اولمشلردر . مدحت افندی نیکو مخلص برشا کردی سفتیله کندی ناعمه
وروسیه مسلمانلرینک بر غزته محرری سفتیله آنلر ناعمه روح پا کنه دعا و عائله
محترمه سنه عرض تعزیت ایدرم .

اونبورغده « وقت » غزته سی محرری

فناح کسیمی

مدحت

بزده عزرائیل نه قدر قدر شناس ، طویراق نه قدر اهلپرور ! دوائر دولت
شعباتنده مواقع استحقاقک ، تمثیل ملت مجلسلرند « صندالی » تکریمک ، خواص
وعوام قضا لرند حافظه یاد و حرمتک قبول ایتمه دیکی علم و فن رجانه قارشی
مصلالر نه قدر کریم و ملتفت ، مدفیلر نه قدر مهمانواز !
بزم مملکتده ارباب لیاقتک میال و ملتفتی اولمقده ملک الموت - صدر اعظم
رشید پاشادن صوکر اکبر .

شو فرقله که پاشا محمی سنه رفیع بر موقع استحقاق تقدیم ایدرمش ! حضرت
عزرائیل ایسه شیعه دیکی حمایت پرور لرینی شرفلی بر موکب تشییعدن بیله محروم
ایدیور .

اوت ، بیلیم که استانبول اهالیسی خبردار میدر؟ بر آیک حوصله جریانی
ایچنه بری فسی ، دیکری صاریقلی ایکی عصر مساعینک منظره غروب ایکی هفته